

Biokaasusta erotetun hiilidioksidin talteenotto

Eemeli Tsupari, Juho Kauppinen, Juha Toukola ja
Kirsikka Kiviranta VTT
Olli-Petteri Boman, Reteres

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Sisältö

- Miksi hiilidioksidin hyötykäyttö on järkevää?
- Biokaasun jalostus CO₂-lähteenä
- VTT:n CO₂:n puhdistus- ja nesteytyskontti ("PuLi")
- PuLi-testit Mustankorkealla
- Kustannustarkastelu
- Yhteenveto

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

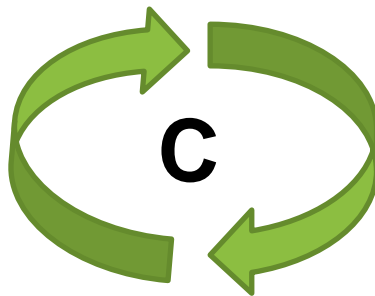

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Hiilidioksidin erotus ja uudelleenkäyttö (CCU)

Vaikeasti vältettävät CO₂-lähteet

- Biologinen hajoaminen
- Kalkki- ja sementti
- Jätteenpoltto

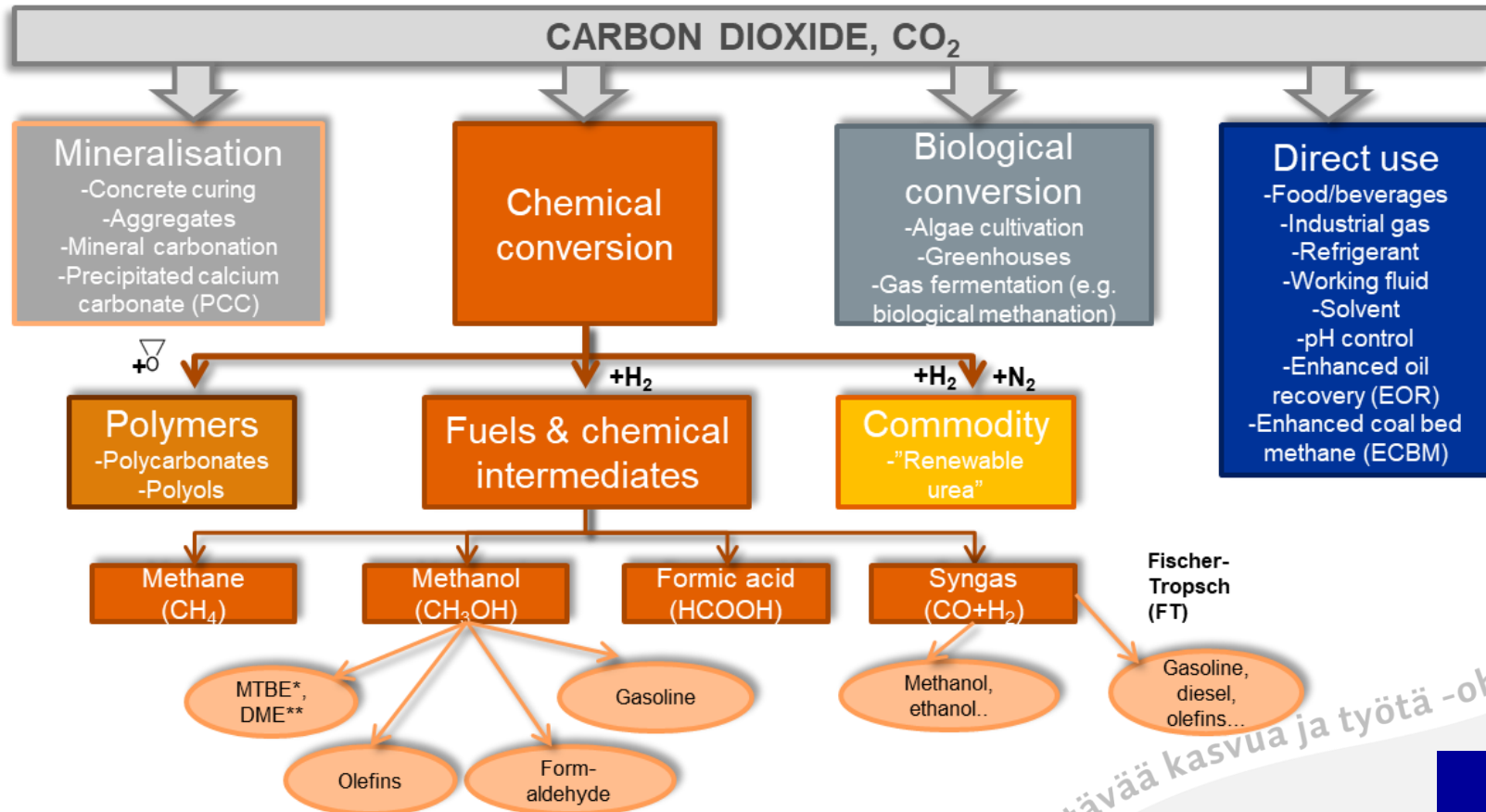

Vaikeasti korvattavat hiilipitoiset tuotteet

- Muovit
- Kerosiini
- Teräkset
- jne.

CCU ei saa legitimoida CO₂:n tuottamista ja esim. päästökauppa onkin linjakasta tämän kanssa. Päästöjä ei kuitenkaan pidä kaksoislaskea, eli CCU-tuotteet ovat hiilineutraaleja.

Hiilidioksidille on paljon käyttökohteita ja -mahdollisuuksia

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Maakaasun reformointi nykyisenä lähteenä Kaasukriisi ja elektrolyysit vähentävät tarjontaa pysyvästi?

**Hiilidioksidipula sulkee panimoita Euroopassa -
Suomalaispanimon johtaja: "Tällaista tilannetta ei ole
aiemmin ollut"**

28.9.2022 04:30 **ENERGIA** KAASU KANSANTALOUS TEOLLISUUS ELINTARVIKKEET

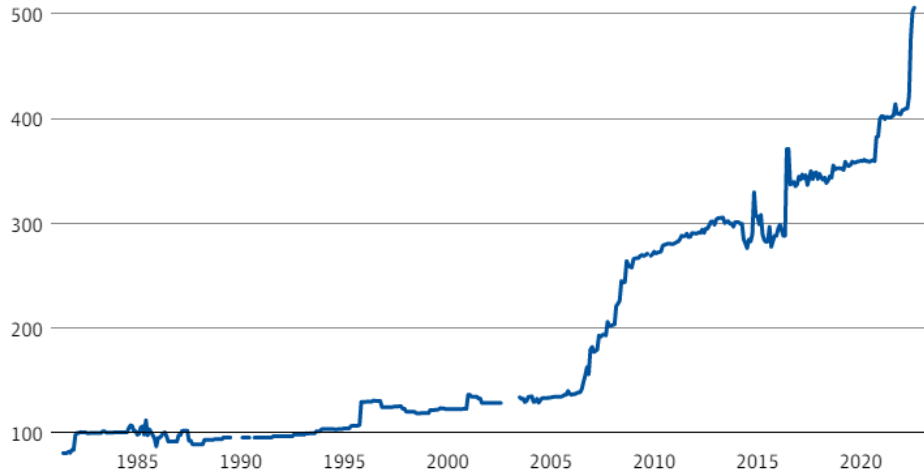

Pulaa. Hiilidioksidista on ollut Suomessa ajoittain pulaa. Kuvassa Lindén hiilidioksidilaitos.
KUVA: LINDE

Energiakriisi on johtanut hiilidioksidipulaan, koska raaka-ainetta on niukasti tarjolla. Ilman kaasua virvoitusjuomat eivät valmistu. Saksassa panimoita on jo suljettu.

Hinta pompannut tänä vuonna roimasti

Teollisesti valmistetun hiilidioksidin hintaindeksi (kausitasoittamaton)
1982 = 100

LÄHDE: FEDERAL RESERVE BANK OF ST. LOUIS

Biokaasun puhdistus liikennekaasuksi on erinomainen CO₂ lähde CCU:hun

Pistelähteinä kuitenkin suhteellisen pieniä

CO₂ POTENTIAL OF GASUM BIOGAS

All CO₂ in produced biogas: 114 000 tn/a

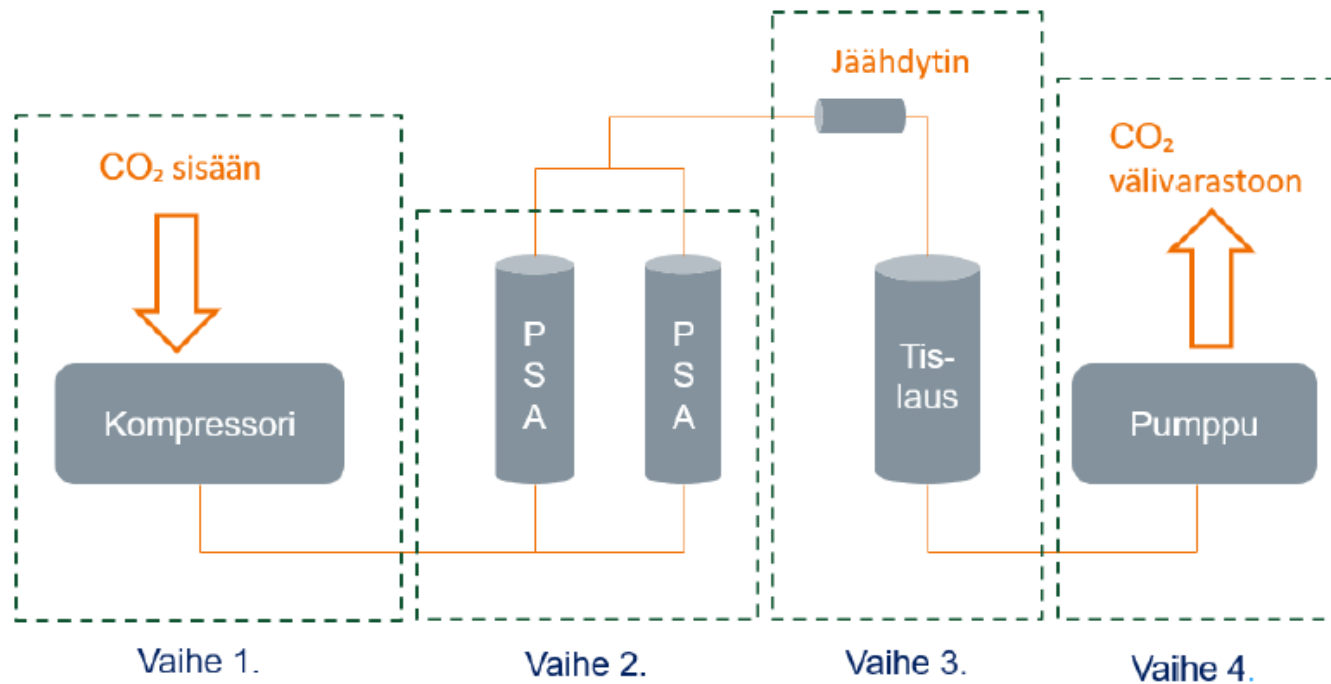
- 40 000 tn/a at > 95 % CO₂ conc.
- 64 000 tn/a at ~15 % CO₂ conc.
- 10 000 tn/a – no current CO₂ stream (no upgrading)

*Note that potentials are indicative mximum potentials – actual production is depending on operation

- Gasum biogas plant
- Gasum upgrading plant
- Gasum biogas plant under construction

Lähde: https://www.jamk.fi/sites/default/files/2023-01/Gasum_Hackathon_Biogenic_CO2_to_use_19122022.pdf

VTT's CO₂ purification and liquefaction unit ("PuLi") for small but good CO₂ sources

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Hiilidioksidin paineistuskokeet Mustankorkealla helmi- maaliskuussa 2023

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kokemuksia PuLi:n toiminnasta

- Kuivaimet toimivat
- Paine nousee
- Hiilidioksidi nesteytyy
- Kondenssi jäätyy
- Kaasuerotin ei toimi halutulla tavalla
- Käyttö manuaalista, hankala säädettävä jos kaasun syöttö epätasaista
- Kapasiteetti pieni. Saadaan suuremmaksi kun imua avarretaan.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Pitoisuuksia PuLi:n tuotekaasusta

	Ajon aikana	Seisova tilanne ja tislaukolonnin viilennys
H ₂ O	alle 100 ppm	alle 100 ppm
CO ₂	95 - 98 %	noin 100 %
CH ₄	0.5 - 0.8 %	parhaimmillaan 0 %
O ₂	alle 0.1 %	0 %
N ₂	ei mitattu, mutta jotain	ei mitattu, mutta 0 %
Muuta	vähän	vähän

HABA

Hiilidioksidin talteenoton kustannukset

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

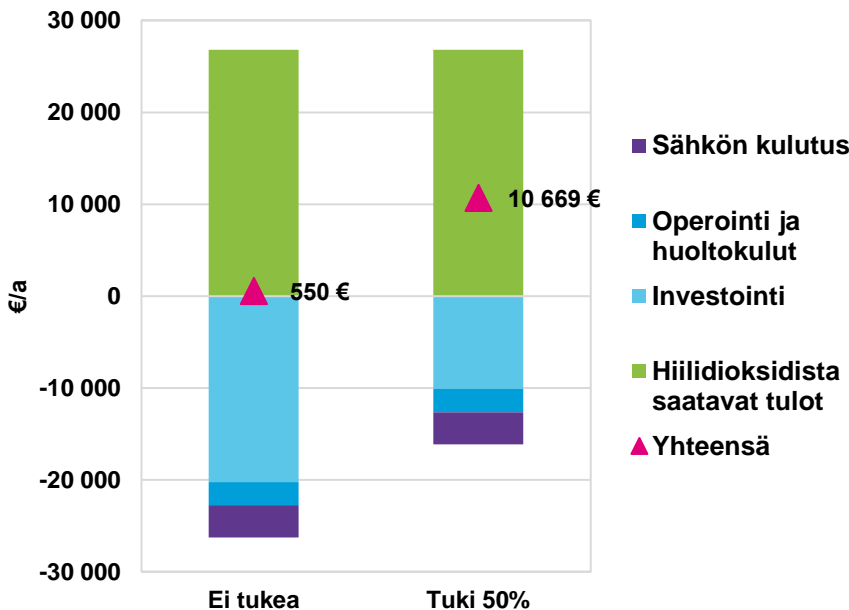
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Maatilakokoluokka: kustannusjakauma

- Tuotetun hiilidioksidin myyntihinnan oletusarvona käytettiin Tilastokeskuksen julkaisemien lukujen vuoden 2021 keskihintaa
- Annettujen parametrien perusteella hiilidioksidin käsittelylaitteisto maatilakokoluokassa vaatii investointituen
  - Ilman tukea toiminta olisi rajallisesti kannattavaa: laskelmissa ei huomioida esimerkiksi hiilidioksidin myynnin logistiikkakuluja
- Käsittelylaitteiston investointikustannus on suurin yksittäinen kustannustekijä
  - Kustannukseen liittyy kuitenkin paljon epävarmuutta

Parametri	Arvo
Paineistettavan kaasun tuntivirtaama	32 kg/h
Tuotteistettavan hiilidioksidin määrä vuodessa	255 t/a
Investointikustannus (ilman tukea)	250 k€
Vuotuinen sähköntarve	40 MWh/a

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

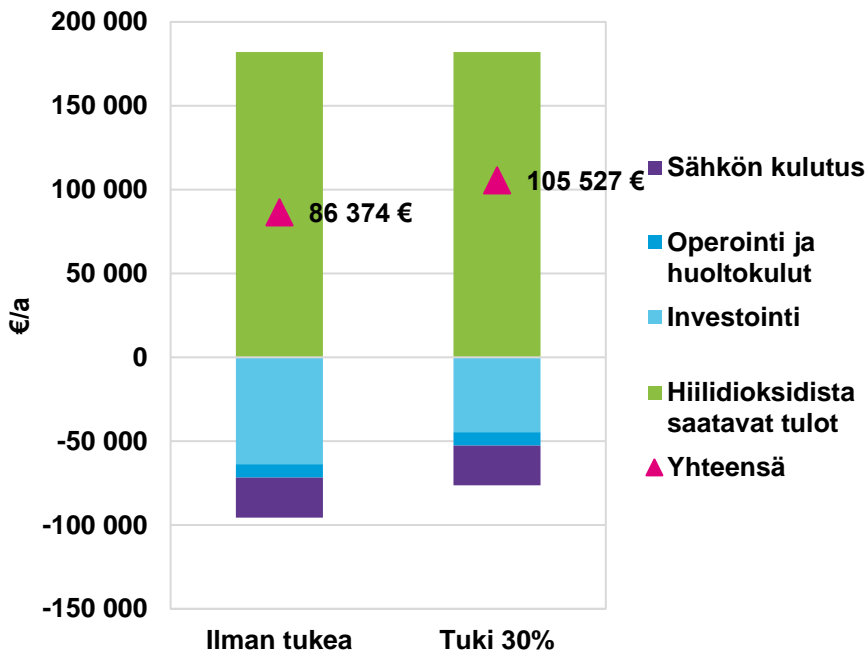
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Kunnallinen biokaasulaitos: kustannusjakauma

- Annettujen parametrien perusteella hiilidioksidin paineistus ja myynti olisi kannattavaa myös ilman investointitukea
  - Skaalaetujen ansiosta investointikustannus on pienempi suhteessa maatilakokoluokkaan
- Tuotannon tulojen tulisi kattaa myös mm. hiilidioksidin myynnin logistiikkakulut, laitteiston ylläpito ja laadunvalvonta
  - Nyt operointi- ja huoltokulujen oletettu olevan 8 k€/a

Parametri	Arvo
Paineistettavan kaasun tuntiviraama	217 kg/h
Tuotteistettavan hiilidioksidin määrä vuodessa	1 730 t/a
Investointikustannus (ilman tukea)	795 k€
Vuotuinen sähkötarve	270 MWh/a

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Yhteenveto

- Hiilidioksidille on paljon nykykäyttöä ja kasvava markkina
  - Lisäksi nykyinen tuotanto on vähenemässä?
- Biokaasun jalostus voi olla erinomainen mahdollisuus tuotteistaa myös CO₂ tai tehdä siitä lisää metaania
  - Biokaasulaitokset ovat usein kuitenkin verrattain pieniä
- Kokeet PuLi-kontilla osoittivat, että hiilidioksidi saadaan maltillisella investoinnilla paineistettua, kuivattua ja nesteytettyä pullopattereihin, mutta puhdistus vaatii monimutkaisemman ratkaisun
- Taloudellisesti kannattava talteenotto on hyvinkin mahdollinen suurimmilla biokaasulaitoksilla

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

